

ЛІТЕРАТУРА

1. Буренко В.М. Стратегічні напрями розвитку сучасної шкільної іншомовної освіти / В. Буренко, В. Редько // Іноземні мови в сучасній школі. – 2012. – № 4. – С. 28-33.
2. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. – К.: Ленвіт., 2003. – 262 с.
3. Зимняя И.Я. Психология обучения иностранным языкам в школе. – М. Просвещение. – 1991. – 218 с.
4. Кочергина В.А. Введение в языковедение. Основы фонетики – фонологии. Грамматика: учеб. пособие / В.А. Кочергина. М.: Издательство МГУ, 1991. 210 с.
5. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах / Під ред. С.Ю. Ніколасові, О.Б. Бігич, Н.О. Бражник. – К.: Ленвіт, 1999. – 320 с.
6. Панова Л.С. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: підручник / Л.С. Панова, І.Ф. Андрійко, С.В. Тезікова та ін.. – К.: ВЦ «Академія», 2010. – 328 с.

Доротюк В. І.

кандидат психологічних наук,
старший науковий співробітник,
завідувач відділу профільного навчання

*Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ Україна*

СУТНІСТЬ ШКІЛЬНОГО ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ

Компетентісно орієнтоване навчання ставить нові вимоги до освітнього процесу.

Важливого значення набуває вивчення особистості учня, його психологічних якостей. Завданням школи стало не тільки навчання, але й соціалізація учнів та адаптація до існуючих суспільних умов.

Логіка освітнього процесу має двоякий характер: навчання і виховання, як єдиний процес і навчання предмету та виховання людини, як різні функціональні системи. Як би наука не намагалась ці процеси звести до єдиного, неминуче щось переважає. Якщо учень виховується під час вивчення предмету, то на першому місці стоїть навчання. Якщо навчання відбувається під час виховних

заходів, то воно вкрай обмежене і не зрозуміло яким чином можна визначити ефективність і того і другого. Очевидно, що ці процеси потрібно розглядати відокремлено один від іншого: окремо навчання і окремо виховання. В пізнанні навчальних предметів існують оцінювальні методики, а у вихованні невідомі критерії визначення незадовільного, достатнього чи успішного результату виховання учня. Проблема є в тому, що незрозуміло, кого оцінювати або що оцінювати: вихователя чи учня, виховну програму чи вихованність школяра. Для знаходження психолого-педагогічних умов побудови виховного процесу визначимось із терміном «виховання».

«Виховання – процес цілеспрямованого впливу, метою якого виступає засвоєння дитиною необхідного для життя у суспільстві соціального досвіду і формування прийнятої суспільством системи цінностей» [1-352]. Виходячи з цього визначення, можна зробити наступний висновок: правильно організований виховний процес має базуватись на фактичних знаннях про суспільну систему цінностей, її структуру, ієрархію, критерії визначення окремих цінностей, методи їх інтеграції та диференціації в конкретній соціальній культурі.

Важливо педагогам і вченим мати уяву про загальнокультурні чи метакультурні цінності. Отримавши такі знання, школа повинна створити програму адаптації учнів до оточуючого середовища.

У працях Піаже «...Адаптація, є те, що забезпечує рівновагу між впливом організму на середовище і зворотньому впливу середовища» [2-5]. Отже, виникає необхідність у вивченні «організму», тобто самого учня: які моральні, естетичні, філософські, організаційні принципи його життя, який його світогляд і сприйняття сучасності. Визначенні характеристики важливих цінностей суспільства з однієї сторони та особистісні якості і моральні цінності учня з іншої, дають можливість науковцям розрахувати ту дельту між ними, над якою треба працювати школі. Таке рівняння буде сприяти розробці реального змісту виховного процесу, та забезпеченню безболісної соціалізації учнів.

«Соціалізація особистості відбувається в умовах стихійної взаємодії з оточуючим середовищем, а виховання розглядається, як процес цілеспрямованої і свідомо контрольованої соціалізації (сімейне, релігійне, шкільне виховання). Таким чином виховання виступає своєрідним механізмом управління процесами соціалізації» [3-164].

Звісно, програму виховного процесу, загальні її пункти повинні розробляти вчені, а практична реалізація принесе свої нюанси і забезпечить зворотній зв'язок. Таким чином, побудова виховної

системи – процес постійний, такий, що підлягає корекції практикою. Суспільство стане більш гармонійним при науковому підході до формування особистості учня, а середня освіта зробить свій вклад у його гармонізацію.

ЛІТЕРАТУРА

1. Смірнов С. О. Педагогіка. Теорії, системи, технології. М., 2006. – 512 с.
2. Піаже Жан. Психологія інтелекту. П., 2003. – 192 с.
3. Фоміноза О. М. Педагогічна психологія. М., 2011. – 320 с.

Доротюк О. Г.

науковий співробітник відділу профільного навчання

Інститут педагогіки НАПН України

м. Київ, Україна

СТРУКТУРА ОСОБИСТОСТІ ВЧИТЕЛЯ В УМОВАХ КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ

Компетентісно орієнтоване навчання потребує компетентісних педагогічних кадрів. Люди різних майбутніх професій проходять навчання в школі; формування особистості і вибір майбутньої професії теж відбувається у шкільні роки під впливом педагогів. Особистість вчителя залишається значущою для учня на довгі роки і тому вчитель має бути поважною людиною та володіти багатьма навичками і уміннями.

Культура і освіченість.

«Істина культура – це мудрість у спілкуванні, висока духовність, відчуття свободи, моральність у думках та вчинках, гуманність у самому високому сенсі» [1-4].

Мудрість учителя у спілкуванні полягає у дистанціюванні від конкретних проблем учнів. Успішна комунікація повинна вибудовуватися в результаті аналізу взаємовідносин дітей у класі, психологічних характеристик учнів і батьків та узагальнення отриманих даних. Такий підхід дозволить розробити стратегію роботи з класом і допоможе вчителеві реагувати на конфлікти та поточні виклики виважено та раціонально.

Освіченість педагога стане йому в пригоді при виконанні наступних професійних функцій: